

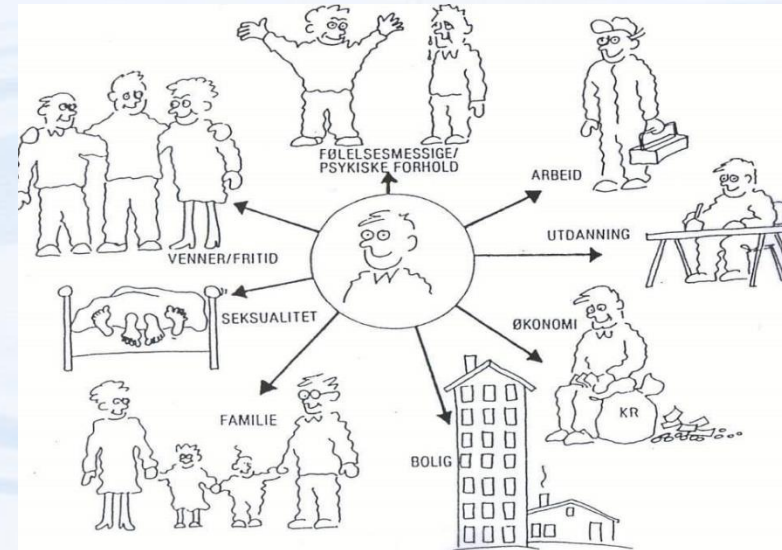
Rettigheter og muligheter

Artittsykdom

Martha Aftret Karlsvik
Sosionom
Rehabiliteringsklinikken

Sykehusssosionom

- Informasjon
  - Trygderettigheter, økonomiske forhold, forsikringer
  - Arbeid, skole og hjemmesituasjon
  - Bistand ved skriving av søknad
- Kontaktformidling
  - NAV, helse- og velferdskontor, arbeidsgiver, mm.
- Støttesamtaler
- Undervisning

Frikort og egenandeler

- Med frikort slipper du å betale egenandeler for resten av kalenderåret.
- Har du betalt for mye, blir det du har krav på automatisk tilbakebetalt.
- Gjelder godkjente egenandeler fra apotek/bandasjist, lege, psykolog, sykehus/poliklinikk, laboratorier/røntgen og pasientreiser, fysioterapi, enkelte tannsykdommer, opphold ved rehabiliteringsinstitusjoner, behandlingsreiser til utlandet.
- Maks kroner 520,- i egenandel per tre måneders forbruk av medisin på blå resept.
- Administreres av HELFO.
- Egenandelstak kr 2921

Pasientreiser

- **Hovedregel**
  - Reisen dekkes med et fastbeløp pr km uansett transportmiddel
- **Reiser kortere enn 10 km** dekkes kun ved dokumentert behov fra behandler
- **Tilleggsutgifter** til parkering, ferge, bom og piggdekkavgift dekkes dersom det var nødvendig å bruke bil på reisen av helsemessige (dokumenteres av behandler) eller trafikale årsaker (vurderes av pasientreiser)
- **For reiser over 300 kilometer** (en vei) dekkes i stedet utgifter tilsvarende billigste offentlige transport på strekningen
- **Egenandel** tilkommer (*Går inn i frikortet*)
- Det kan søkes 6 måneder tilbake i tid
- Husk oppmøtebekreftelse ved kurs
- **Ledsager** kan også få refundert utgifter til reise og tapt arbeidsinntekt
  - Lege må bekrefte at det er behov for ledsager
- **Pårørende** har som hovedregel ikke rettigheter her så fremt de ikke er ansett som ledsagere på reisen

Forsikring

- Har dere tegnet barneforsikring før barnet fikk diagnosen, bør dere undersøke vilkårene for en eventuell utbetaling.
- Enkelte forsikringer gir ekstra utbetalinger dersom man mottar hjelpestønad, "dagpenger" ved sykehusopphold eller for eksempel engangsutbetalinger.
- Ved eventuell nytegning av forsikring vil det tas forbehold om nyoppstått skade/sykdom er knyttet til diagnosen en har fra før.
- Meldefrist er 1 år som regel

Lånekasse

- **Tilleggsstipend for studenter i høyere utdanning med nedsatt funksjonsevne**
  - Studenter som ikke kan jobbe samtidig som de studerer
- **Sykestipend**
  - Lån blir gjort om til stipend for den perioden du er syk.
  - Hvis man er studieufør minst 50 % i mer enn 2 uker
  - Får som regel ikke hvis man har rett på sykepenger eller AAP
  - Du må ha søkt om vanlig lån og stipend før du ble syk
  - I den perioden du får sykestipend, regner vi deg heller ikke som forsinket hvis du stryker på eksamen.
- **Stipend på sommeren**
- **Avdragsfrihet og sletting av renter**
  - Ved sykdom/lav inntekt
  - I tillegg til ordinær avdragsfrihet
- **Sletting av lån**
  - Hvis uføretrygd

Tilrettelegging

- På arbeid
- Fra NAV
- Ved høyere utdanning

Arbeidsplassen

Arbeidsmiljøloven står det at arbeidsgiver har tilretteleggingsplikt.

- Dette betyr at arbeidsgiver har plikt til å iverksette nødvendige tiltak for at arbeidstakeren skal kunne beholde jobben.
- Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig stor byrde.
- Det står ikke noe konkret om hva en har krav på, og her er det rom for store skjønnsmessige vurderinger.

Eksempler på tilrettelegging:

- Arbeidsplassvurdering for å se hvordan man kan tilrettelegge.
- Tilrettelegge eksisterende oppgaver.
- Variere arbeidsoppgaver.
- Tilby kursing.
- Tilrettelegge den fysiske arbeidssituasjonen (eventuelt med bistand fra ergoterapeut).
- Trening og behandling i arbeidstiden.
- Praktiske hjelpemidler.
- Hyppigere pauser.
- Hvilebenk.
- Stillerom.
- Mulighet for å variere arbeidet med dagsform.
- Samtale med avdeling/kollegaer.
- Hjemmekontor.
- Redusert arbeidstid.
- Fleksibel arbeidstid

Høyere utdanning

Ta kontakt med ditt lærested evt. studieveileder ved behov for informasjon og hjelp til tilrettelegging i studiehverdagen.

- Fysisk tilrettelegging
- Tilrettelegging i studiehverdagen
- Tilrettelegging ved eksamen
- Behov for hjelpemidler

Uføretrygd

Vilkår:

- *Varig* nedsatt inntektsevne med minst 50% grunnet sykdom/skade
- Unntak:
  - 40 % ved AAP
  - 30 % ved godkjent yrkesskade/yrkessykdom.
- Hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak må være gjennomført før uføretrygd kan vurderes.

Beregning av uføretrygd:

- 66 % av gjennomsnittsinntekten av de 3 beste av siste 5 år før man ble syk (maks 6G)
- Minsteytelse ved lav eller ingen inntekt
- Uføretrygd og jobb kan kombineres

Om du har rett til 100% uføretrygd eller gradert (delvis) uføretrygd, er avhengig av inntektsevnen din. Har du mulighet til å jobbe for eksempel 40%, kan du ha rett til 60% uføretrygd.

Du kan tjene inntil 0,4 G ved (100% uføregrad) i året uten at det får konsekvenser for utbetalingen av uføretrygd.

Er du gradert (delvis) uføretrygdet har du en individuelt fastsatt inntektsgrense du må forholde deg til. Den regnes ut fra hvor mye du tjener og det NAV har fastsatt at du har mulighet til å ha i inntekt ved siden av uføretrygden.

Saksbehandlingstid 4-6 måneder

Ung ufør

- et tillegg i uføretrygden

Dersom man er ung ufør, har man en ekstra beskyttelse i loven, fordi grunnlaget for beregningen av uføretrygd gjerne vil være dårligere enn dersom man har vært yrkesaktiv lenge.

Vilkår:

- Du var under 26 år da du ble **alvorlig og varig syk**.
- Lege eller spesialist har klart dokumentert at sykdommen førte til uførhet før du fylte 26 år.
- Du søker om uføretrygd før du fyller 36 år.

Sivilstanden din avgjør hva du kan få i minsteytelse som ung ufør:

- Lever du sammen med en ektefelle/partner/samboer, er minste årlige ytelse 2,66G
- Er du ung enslig, er minste årlige uføretrygd 2,91G
- Utbetalinger som hører til rettigheter som ung ufør, gjelder fra du fyller 20 år.

Reglene om unge uføre finner man i folketrygdloven § 12-13

Behandlingsreiser

- Har du revmatisk inflammatorisk leddsykdom eller psoriasis kan du søke behandlingsreise til utlandet.
- Behandlingsreiser til utlandet er et supplement til behandling i Norge, men er ingen rettighet.
- En behandlingsreise innebærer et 3 eller 4 ukers behandlingsprogram i et varmt og solrikt klima.
- Behandlingsreise består av gruppetrening på land og i basseng, individuell fysioterapi, soling og enkelte passive behandlingsformer, undervisning og helsefaglig oppfølging.
- Pasientene må være ferdig utredet, diagnosen må være kronisk og alvorlig og det må samtidig som forventes stort utbytte av et slikt opphold
- Praktiske forhold:
  - Egenandel på 137 kr per døgn
  - Egenandelen betales i etterkant av behandlingsreisen
  - Foresatte kan få inntil tre uker på opplæringspenger
- I henhold til folketrykdeloven §8-4 har du rett på sykemelding for å delta på behandlingsreise

Se mer informasjon www.oslo-universitetssykehus.no

Nyttige sider

- NAV
  - www.nav.no
- Generelt om helserelaterte rettigheter
  - www.helsenorge.no/rettigheter/
- Verge/fullmakt
  - www.statsforvalteren.no og www.vergemal.no
- Norsk revmatikerforbund
  - www.revmatiker.no
- Oversikt over rettigheter:
  - <https://stolav.no/rettigheter/hvilke-rettigheter-har-barn-under-18-ar-og-deres-foreldre>
  - <https://stolav.no/rettigheter/hvilke-rettigheter-har-pasienter-over-18-ar>
- Husbanken
  - www.husbanken.no
- Pasientreiser
  - www.helsenorge.no/rettigheter/pasientreiser

Sykehussosionom

- Dersom du ønsker bistand fra sykehussosionom, ta kontakt med sykepleier eller lege ved behandlende avdeling for henvisning.
- Konsultasjoner kan også gjennomføres via telefon eller video

Takk for oppmerksomheten!

Generelle råd til ungdommen

- Noter ned hva du lurer på eller ønsker å ta opp i forkant av legetimen.
- Ha med deg en person du er trygg på i samtaler med ny og mye informasjon.
- Noter deg navn på de du snakker med, for eksempel lege, sykepleier, NAV-veileder etc.
- Ordne deg med en perm der du legger inn alle legeerklæringer, epikriser, vedtak osv.
- Det finnes ingen dumme spørsmål

Takk for meg!